

DELOVNE OBLEKE DIJAKOV SREDNJE ZDRAVSTVENE ŠOLE CELJE NEKOČ IN DANES

**AVTORICE: Alja Bošnjak,
Janja Celinšek in
Monika Kurtiš.**

LETNIK: 3. letnik

ŠOLA: Srednja zdravstvena šola Celje

MENTORICA: Metka Čede Ciglar

*

Obleka naredi človeka.

*

*Obleka je karakteristika običajev,
običaji pa so zrcalo idej.*

*

Obleka govori glasneje kot beseda.

*

ZAHVALA

Za usmerjanje, pomoč in nasvet pri raziskovalni nalogi se iskreno zahvaljujemo mentorici Metki Čede Ciglar.

Zahvaljujemo se profesorici Ireni Vuk za strokovno recenzijo naloge in profesoricama Maji Antonič in Franji Dobrajc, ki sta nam lektorirali besedila.

Prisrčna hvala vsem anketirancem, ki so nam bili pripravljene ustno ali pisno odgovoriti na vprašanja in nam s tem omogočili izvedbo ankete.

Zahvaljujemo se tudi Anji Petkovnik za narisane risbe.

KAZALO

1. POVZETEK	- 4 -
2. UVOD	- 5 -
3. RAZVOJ OBLEK ZDRAVSTVENIH DELAVCEV	- 6 -
4. RAZVOJ SREDNJE ZDRAVSTVENE ŠOLE CELJE OD USTANOVITVE DO DANES-	10 -
5. LIK ZDRAVSTVENEGA DELAVCA	- 15 -
6. DELOVNE OBLEKE DIJAKOV SREDNJE ZDRAVSTVENE ŠOLE CELJE NEKOČ .	- 16 -
7. DELOVNE OBLEKE DIJAKOV SREDNJE ZDRAVSTVENE ŠOLE CELJE DANES..	- 18 -
8. EMPIRIČNI DEL.....	- 20 -
8.1 CILJI RAZISKAVE.....	- 20 -
8.2 HIPOTEZE.....	- 20 -
8.3 RAZISKOVALNE METODE	- 20 -
8.3.1 DELO Z LITERATURO.....	- 20 -
8.3.2 INTERVJU.....	- 20 -
8.3.3 ANKETA	- 20 -
8.3.4 OBLIKOVANJE PISNEGA POROČILA	- 21 -
8.4 REZULTATI ANKETE.....	- 22 -
9. ZAKLJUČEK.....	- 36 -
10. VIRI IN LITERATURA	- 37 -
11. PRILOGA.....	- 38 -

1. POVZETEK

Osrednje vprašanje raziskovalne naloge je ugotoviti, kakšne so bile delovne obleke dijakov Srednje zdravstvene šole Celje in kakšne so bile njihove spremembe zadnjih 50 let, kar deluje naša šola. V ta namen smo opravile razgovore z več kot 30 nekdanjimi dijaki šole, nekdanjimi in sedanjimi profesorji, informacije smo iskale v literaturi in pri proizvajalcih delovnih oblek, naredile pa smo tudi anketo med dijaki in naključno izbranimi zdravstvenimi delavci, zaposlenimi v Splošni bolnišnici Celje in Domu ob Savinji Celje. V anketi smo anketirance povprašale, kaj jim delovna obleka pomeni, kaj bi na njej spremenili ter ali bi jo nosili kljub temu, da to ne bi bilo obvezno. Rezultati so potrdili naše hipoteze. Delovna obleka anketiranim dijakom in zaposlenim zdravstvenim delavcem pomeni predvsem prepoznavnost in zaščito pri delu. Če delovna obleka pri delu in pri praktičnem pouku ne bi bila obvezna, bi jo dijaki in zaposleni vseeno nosili, želijo pa jo spremeniti.

2. UVOD

Obleka naredi človeka so govorili že dolgo nazaj ter še bodo, kajti zdi se, da ta pregovor drži. Obleka je zato, da jo oblečeš, da se v njej počutiš udobno. S tem pokažeš, kdo si, kaj si. Kar pogledajmo v preteklost. Tisti, ki so bili bogatejši, so bili lepše, boljše oblečeni, imeli so pomembnejšo vlogo kot pa tisti, ki so bili revnejši, ti so imeli slabše obleke in so bili v ozadju. Ljudje so se delili tudi po socialnem statusu. Zdi se, da velja to še danes. Boljše kot si oblečen, prej te sprejmejo ljudje medse. Obleka naj bi odražala nek notranji jaz. Kot tisti pregovor »Povej, kaj nosiš in povedal ti bom, kdo si.« Vendar ta notranji jaz ni vedno v sorazmerju z obleko.

Človeka vsekakor ne smemo ocenjevati po obleki, videzu, kajti ta nas prevečkrat prevara. Sedaj smo govorili o obleki na splošno. Kaj pa obleka na delovnem mestu ali uniforma? Koliko nam to pomeni? Veliko poklicev ima svojo uniformo (vojska, policija, gasilci, ...) prav tako je tudi v zdravstvu. Uniforma je obleka, ki jo nosiš na službenem mestu in je enotna za vse pripadnike določenega poklica, z njo pokažeš, kaj delaš. Ima pa tudi psihološki pomen, kajti ustvarja pripadnost ter občutek povezanosti in medsebojne pomoči. Za zdravstvo, predvsem za medicinske sestre je zelo pomembno, kako so oblečene, saj one delajo z bolnimi ljudmi v bolnišnici, ki jim je potrebno pomagati. V svoji delovni obleki se morajo počutiti udobno, saj z njo predstavljajo poklic, ki ga opravljajo. Ne glede na to, kako so se delovne obleke medicinskih sester spreminjale, je njihova vloga ostala enaka. V oblačilu se izraža sama predstavitev in podoba tako poklica kot medicinskih sester samih. Seveda je jasno, da se bodo obleke še vedno spreminjale, vendar pa bo pomen delovnih oblek medicinskih sester vedno enak.

V nalogi uporabljamo več izrazov za šolski program in poklic tehnik zdravstvene nege (sestra, medicinska sestra, zdravstveni delavec, tehnik zdravstvene nege, ...), saj se je naziv od leta 1954 do danes večkrat spremenil. Enako velja tudi za izraz delovna obleka (uniforma, halja, delovna obleka, ...).

3. RAZVOJ OBLEK ZDRAVSTVENIH DELAVCEV

Vpogled v razvoj uniforme oz. delovne obleke medicinskih sester na Slovenskem (Kako se nosimo ...) se je pričel z začetkom in vzponom organizirane nege v začetku 20. stoletja, ki so ga zaznamovale ženske. Imenovale so se sestre. Novonastajajoč poklic je narekoval specifično in funkcionalno oblačenje s poudarkom na zaščiti in prepoznavnosti. Oblačilo so sestre imenovale uniforma. Takšno ime zanj takrat navaja tudi Pravilnik o delu pomožnega osebja v zdravstveni in socialni službi iz leta 1931. Pomen izraza se je okrepil v času druge svetovne vojne. Po vojni se je pričel izraz uniforma nadomeščati z izrazom delovna obleka, izraz sestra z medicinska sestra. Danes se na Slovenskem za oblačilo medicinskih sester uporabljata oba izraza: pogovorno uniforma, v pravnih predpisih in pogovorno pa tudi delovna obleka.

Oblačilo je postalo predmet, s katerim so medicinske sestre dopolnjevale in spreminjale svoj zunanji videz in je imelo vseskozi več različnih funkcij: uporabno, simbolično in sporočilno, estetsko, modno in psihološko. Funkcije so se med seboj prepletale, druga drugo pogojevale in dopolnjevale. Ne glede na to, da so se namembnost, funkcionalnost, barva in stil oblačila tekom časa močno spreminjali, je bila vloga oblačila za samo predstavo medicinskih sester v danem trenutku pomembna. Tekom razvoja zdravstvene nege so ga sprejemale in zavračale. V oblačilu se je izražala filozofija, predstavitev in podoba/lik tako poklica kot medicinskih sester samih.

Na razvoj oblačila medicinskih sester na Slovenskem je vplivalo več dejavnikov, ki so se v določenem zgodovinskem obdobju prepletali: noša, krščanski cerkveni redovi, vojska, razvoj poklicnih zdravstvenih šol, različne smeri strokovnega izobraževanja, poklicno združenje, področje poklicnega delovanja, vključevanje moških v zdravstveni negi, hierarhija v zdravstvenem sistemu, napredek tekstilne tehnologije in tehnologije v zdravstvu, napredek znanosti, simbolika barv, modne smernice, pravni akti, vpliv globalizacije in smernic iz tujine ter moralno etične vrednote poklicne skupine.

Slika št. 1: Babica 1945-1950

Do leta 1945 obstajata na Slovenskem dve vrsti negovalnega osebja. Članice karitativnih cerkvenih redov, ki so negovale po bolnišnicah, so imele pogodbo z zdravstvenimi in socialnimi zavodi in so delovale predvsem kurativno po bolnišnicah. Uniforma krščanskih cerkvenih redov je izhajala iz predpisa cerkvenega reda, ki so mu ženske pripadale. Pri strežbi so se zaščitile še z belo haljo, ki so jo povzele tudi babice in učenke nastajajočih zdravstvenih šol. Z razvojem zdravstvene nege se je leta 1948 ukinjala dejavnost strežbe bolnikov redovnega osebja in s tem tudi umik ter konec uniforme cerkvenega reda dobrodelnih redov.

Šolane - zaščitne sestre so postale nosilke strokovne dejavnosti v otroških dispanzerjih in posvetovalnicah ter sodelavke pri socialno pediatričnem in zdravstveno-prosvetnem delu. Njihova uniforma je bila v Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev leta 1928 pravno urejena z odlokom ministrstva za narodno zdravje, ki je določal enotno uniformo za vse diplomirane zaščitne sestre v državi. Navedeni so bili sestavni deli uniforme: delovna obleka, čepica, predpasnik, plašč, klobuk in uradna torbica. Najdlje se je na Slovenskem ohranila prav uniforma zaščitnih sester.

Slika št. 2: Zaščitna sestra

Šolske sestre in sestre, ki so delale v posvetovalnicah in otroških dispanzerjih, so nosile halje svetlo modre barve, z belim snemljivim ovratnikom in snemljivimi podaljški rokavov, katerih namen je bila večja uporabnost. Posebnost na halji so bili štirje šivani robovi, ki so imeli svojo simbolno vrednost. Sestavni del uniforme sta bila tudi predpasnik in rutica, ki jo je po vojni nadomestila čepica. Kombinacija bele in svetlo modre barve uniforme je bila predhodnica za vse kasneje nastajajoče modele halj medicinskih sester s srednjo stopnjo izobrazbe. Za delo na terenu so zaščitne sestre nosile plašč temno modre barve, klobuk in uradno torbico.

Slika št. 3: Medicinska sestra

V času druge svetovne vojne so sestre, ki so delovale v partizanski saniteti, prevzele partizansko uniformo. Posebnost so bile kratke bluže, imenovane »battle jacket«, ki so jih šivale iz angleških padal.

Slika št. 4: Uniforma v času 2. svetovne vojne

Takoj po vojni je bilo osnovno oblačilo zaščitnih sester, babic in otroških negovalk bela halja, ki so jo nosile nad civilno obleko. Razliko v smeri delovanja je ponazarjala rutica, ki se je zavezovala na specifičen način. Z umikom sester karitativnih redov po letu 1948, ki so morale prenehati z negovanjem po bolnišnicah, je nastala praznina in velike potrebe po šolanem negovalnem osebju. Razvoj strokovnega zdravstvenega šolstva in poklicno združenje sta postavila smernice za nadaljnji razvoj. »Uniforma« se je spremenila v »delovno obleko«. Zaposlovali so medicinske sestre, otroške negovalke in babice. Razliko v smeri izobraževanja in poklicnega delovanja so želele poudariti tudi z razliko v barvi obleke, v kroju obleke pa le v spremembi snemljivega belega ovratnika. Dogovorjene barve so bile: medicinske sestre svetlo modra, babice kavno rjava in otroške negovalke zelena barva obleke. Pri vseh modelih so uporabljale predpasnik in čepico. Ovratnik in čepica sta se vzdrževala s škrobljenjem. Vloga predpasnika in čepice se je pričela postopoma spreminjati in opuščati v začetku 70. let, ko je v bolnišnicah postajala vse bolj pereča problematika tekstila: bilo je veliko pranja, potrebna so bila velika finančna sredstva, kakovost tkanin je bila vprašljiva, medicinske sestre so zahtevale minimalno eleganco. Delovna obleka medicinskih sester je potrebovala spremembo. Obleka s poškrbljenim ovratnikom in belim predpasnikom medicinskih sester s srednjo stopnjo izobrazbe je morala odstopiti mesto preprostejši obleki in predvsem preprostejšemu vzdrževanju. Na tržišče so plasirali obleko imenovano »Faraon«. Na Slovenskem se je uveljavila kot uniforma srednjih medicinskih sester in v 80. letih zdravstvenih tehnikov.

Višje medicinske sestre so po letu 1954 za svojo uniformo sprejele kostim, ki je v začetku 20. stoletja na podlagi širjenja demokracije in zaposlovanja žensk stopil v svet dela. Nošenju čepice in predpasnika so se odločno uprle.

Po zbranih podatkih iz raziskave in podatkih največjega dobavitelja delovne obleke po drugi svetovni vojni na Slovenskem podjetja Sanolabor iz Ljubljane je bilo najbolj enotno in prepoznavno obdobje delovne obleke medicinskih sester po stopnji izobrazbe v letih 1975 do 1990. Stopnja izobrazbe in hierarhija v delovnem okolju sta bili poudarjeni prav z delovno obleko: za srednje medicinske sestre obleka svetlo modre barve, za višje medicinske sestre kostim svetlo modre barve. Vzrok za enotnost in prepoznavnost v tem obdobju lahko iščemo tudi v izdanih normativih Poslovne skupnosti za zdravstvo, ki so določali barvo, kroj, število,

trajnost in material delovne obleke. Zanimivo je, da so ta dva modela, po raziskavi Urše Draš v Kliničnem centru v Ljubljani, medicinske sestre ob spremembi delovne obleke tudi najbolj pogrešale.

Slika št 5: Uniforme osemdesetih in devetdesetih let

4. RAZVOJ SREDNJE ZDRAVSTVENE ŠOLE CELJE OD USTANOVITVE DO DANES

Tudi v Celju (Zbornik, 2005) je bilo po drugi svetovni vojni veliko pomanjkanje zdravnikov, medicinskih sester ter bolničark in strežnic. Število bolnikov, ki so se zdravili v celjski bolnišnici, je iz leta v leto naraščalo. Ko so bile leta 1948 odpuščene iz bolnišnice redovnice, so se pojavile kadrovske težave, ki so jih skušali premostiti s posebnimi tečaji, s katerimi so strežnice usposobili za bolničarke. Organizirali so tudi enoletno šolo za otroške negovalke, ki je v Celju vzgojila veliko negovalnega kadra. Čez tri leta so jo preselili v Ljubljano. Po osvoboditvi sta bili šoli za medicinske sestre le v Ljubljani in Mariboru, a potreb po kadru nista mogli zadovoljiti. Ker so celjsko bolnišnico šele gradili, je bilo v gradbene načrte mogoče vključiti tudi šolo za medicinske sestre. Tako je leta 1954 svet za zdravstveno in socialno skrbstvo na osnovi uredbe o strokovnih šolah izdal odlok, da ustanovijo v Celju srednjo šolo za izobraževanje medicinskih sester. V načrtu bolnišnice je bila izgradnja prostorov, v katerih naj bi bila šola in internat, posebna sredstva pa je prispevalo ministrstvo za šolstvo. Pri ustanovitvi šole je imel pomembno vlogo tedanji ravnatelj celjske bolnišnice in vodja kirurškega oddelka gospod Zvonimir Šuštaršič.

1. oktobra leta 1954 je začela z izobraževanjem šola za medicinske sestre, otvoritvena slovesnost pa je bila šele 25. novembra 1954. V prvi letnik se je vpisalo 52 učenk. Pouk je potekal v bolnišnični predavalnici, v kateri je bila prej kapela.

Internat je bil v prvem in drugem nadstropju, kjer sta bili tudi učilnici, dva kabineta, kuhinja in jedilnica. Prostor, ki so bili namenjeni izobraževanju, so obsegali 1700m² površine. Učenke so dopoldne delale na oddelkih, po enournem odmoru pa so odšle k popoldanskemu pouku. Na vsakem oddelku so delale po več tednov, ob koncu šolskega leta pa so opravile izpit iz vse predelane učne snovi. Ker je primanjkovalo učbenikov, so predavatelji sami sestavljali skripte. Učni program je obsegal splošnoizobraževalne in strokovne predmete.

Slika št. 6: Prva predavalnica, v kateri je bila prej kapela

Splošnoizobraževalne predmete so poučevali profesorji, strokovne pa zdravniki in medicinske sestre, ki so opravile strokovni izpit. Namen šole je bil usposobiti učenke za nego bolnikov, pomoč zdravnikom, za vodstvo manjših oddelkov in delo v dispanzerjih. Šolanje je trajalo štiri leta, vpis pa je bil vsako drugo leto. V prvi generaciji je šolanje končalo 38 medicinskih sester.

9. januarja 1960 je izšel odlok, po katerem se je šola preimenovala v Šolo za zdravstvene delavce. Takrat sta bila vpisana tudi dva oddelka za odrasle udeležence izobraževanja, internat pa se je preimenoval v Dom za zdravstvene delavce. Po letu 1960 je veljal skoraj v celoti prvotni učni načrt, nastale so le nekatere spremembe. Angleščina je nekajkrat nadomestila nemščino, leta 1965 pa se je pojavila medicinska terminologija kot poseben predmet. V šolskem letu 1968/69 je postal latinski jezik učni predmet v prvem in drugem letniku. Vsakoletni vpis učenk v prvi letnik se je začel v šolskem letu 1966/67. S tem je postalo šolanje medicinskih sester kontinuirano. Do leta 1967 je opravilo zaključni izpit 218 medicinskih sester. Leta 1971 so ukinili internat, saj se je vpis iz leta v leto povečeval, bolnišnica pa je prostore, v katerih je bil internat, potrebovala. Junija 1971 se je tudi ravnateljica Stanislava Škrabec dokončno poslovila od svoje zadnje generacije diplomiranih medicinskih sester, saj ji je huda bolezen preprečila, da bi še naprej nadaljevala poslanstvo ravnateljice. Prišlo je do večjih kadrovskih in organizacijskih sprememb.

Eno leto je bil ravnatelj profesor Jože Rotar, leta 1972 pa je postal ravnatelj profesor Franc Puncer. Iz šole, na kateri so veljala stroga pravila, je želel narediti odprto šolo, na kateri bi veljala sodobna pedagoška načela. Do tedaj so bili delavci šole večinoma honorarno zaposleni, strokovne predmete pa so še vedno poučevali zdravniki. Nekaj pedagoških delavcev so redno zaposlili, povečali pa so tudi število vpisanih. Tako se je jeseni leta 1973 želelo vpisati 115 učenk, a so zaradi prostorske stiske lahko vpisali dva prva letnika. V teh letih je celjska bolnišnica potrebovala vedno več medicinskih sester. Veliko sester so zaposlili iz drugih jugoslovanskih krajev, največ iz Čuprije, a so se ob takšnem zaposlovanju pojavljale težave glede stanovanja zaposlenih in slabega znanja slovenskega jezika. Vodstvo bolnišnice je začelo bolj ceniti matično šolo. Dovolili so povečan vpis, saj sodi naraščanje dijakov tudi k razvoju šole, čeprav je bil to glavni vzrok za vedno večjo prostorsko stisko.

Slika št. 7: Dijakinje pri pouku

To dokazujejo podatki: v šolskem letu 1973/74, je bilo na šoli pet oddelkov in osem stalnih učiteljev, v letih 1974/75 šest oddelkov in deset učiteljev, v letih 1976/77 pa že osem oddelkov in šestnajst redno zaposlenih delavcev. Leta 1976 so bili vpisani že trije oddelki prvega letnika. Uveden je bil dvoizmenski pouk.

Na prošnjo bolnišnice v Trbovljah je bil ustanovljen dislociran oddelek, ki je dobil prostor v tamkajšnji gimnaziji. Zaposleni sta bili dve medicinski sestri. Tako se je v letih od 1976 do 1985 izšolalo kar devet generacij medicinskih sester. Skupščina občine Trbovlje je šoli izrekla posebno zahvalo za sodelovanje pri razrešitvi njihovega kadrovskega problema.

Vsa leta je na šoli potekalo tudi izobraževanje ob delu. Organizirali so več oblik izobraževanja za bolniške strežnike, bolničarje, srednje medicinske sestre in zdravstvene tehnike v skladu z veljavnimi učnimi načrti.

V šolskem letu 1977/78 se je šola preimenovala v Zdravstveni šolski center v Celju. Profesor Puncer je vodil Aktiv zdravstvenih šol Slovenije od 1975 do 1982, v letih od 1978 do 1981 pa je sodeloval v Strokovnem svetu za zdravstveno varstvo pri Izobraževalni skupnosti Slovenije. V tem času so oblikovali programe za reformirano zdravstveno šolo. Z novimi predmetniki so se dijakom odprle možnosti za študij na višjih šolah in fakultetah.

V šolskem letu 1980/81, ko je bilo uvedeno usmerjeno izobraževanje, se je povečal vpis na štiri oddelke prvega letnika, da bi zagotovili šolanje dijakom, ki so želeli študij nadaljevati. Ker je bila prostorska stiska velika, je šola z nekaterimi oddelki gostovala na drugih šolah. Z uvedbo usmerjenega izobraževanja je bilo že šestnajst oddelkov in osemindvajset redno zaposlenih delavcev in kar nekaj honorarnih predavateljev za strokovne predmete.

Z usmerjenim izobraževanjem je bil uveden program zdravstveni tehnik, v katerem se je povečal obseg splošnoizobraževalnih predmetov; dijaki, ki so končali šolanje, so dobili naziv zdravstveni tehnik. Ustanovljen je bil tudi dvoletni program bolničar, ki je bil namenjen tistim dijakom, ki štiriletnega programa niso zmogli. Po tem programu so se dijaki izobraževali štiri leta, po prenovi reforme pa je bil ukinjen ta program kot redni program za mladino, nekaj časa pa so ga izvajali samo za odrasle.

Slika št. 8: Razredna slika

Usmerjeno izobraževanje je poleg celovite prenove srednjega šolstva uvedlo tudi indeks. V indeksu sta se vpisovala uspeh vseh let izobraževanja in zaključna diploma.

V šolskem letu 1982/83 se je šola preimenovala v Srednjo zdravstveno šolo Celje. Narejeni so bili načrti za zidavo nove šole, lokacija je bila odobrena na Glaziji, prav tako pa tudi finančna sredstva za izgradnjo šole. Ker je nova zakonodaja prepovedala nove investicije v negospodarske objekte, do gradnje nove šole ni prišlo. Lokacija na Glaziji, namenjena gradnji nove šole, pa je ostala.

Gospod Puncer se je leta 1989 delno upokojil zaradi zdravstvenih težav, del njegovih nalog je prevzela prof. Marija Marolt, ki je leta 1991 postala ravnateljica šole.

Pomembna prelomnica je bilo leto 1991, ko je bila uvedena matura. Prva generacija je zaključila šolanje po tem programu junija 1995. Poleg programa zdravstveni tehnik za mladino, je bil na šoli tudi program bolničar – negovalec, ki je bil namenjen odraslim udeležencem izobraževanja. Na šoli smo izvajali tudi izobraževanje za pridobitev znanj na področju masaže in pedikure.

Leta 1991 je ga. prof. Marija Marolt začela intenzivno reševati prostorske težave. Nekoliko jih je omilila z vselitvijo v prenovljene prostore v vili Sonji, kjer so bili: velika učilnica, pet kabinetov za zdravstveno nego, knjižnica, pralnica in garderoba za dijake. Obnovljen je bil tudi stari del šole. Posodobljena so bila tudi učila, uvedena pa je bila tudi svetovalna služba.

Pouk športne vzgoje so imeli dijaki v prostorih Osnovne šole Glazija, v športni dvorani Gimnazije Celje-Center in od septembra 2002 tudi v telovadnici Partizan Gaberje.

Zaradi nove šolske zakonodaje je bila ukinjena možnost priprave na splošno maturo junija in septembra 2001. Dijaki, ki so se vpisali v šolskem letu 1998/99 v prvi letnik, so zaključili šolanje s poklicno maturo, ki je bila eksterna iz slovenskega in angleškega jezika ter matematike.

V šolskem letu 1999/2000 se je program zdravstveni tehnik preimenoval v tehnik zdravstvene nege. Dijaki zaključujemo izobraževanje s poklicno maturo, ki omogoča zaposlitev ali pa nadaljevanje študija.

Slika št. 9: Dijaki pri pouku

V letih 1999/2000 smo začeli z izobraževanjem po novem triletnem poklicnem programu bolničar - negovalec. Ta program je namenjen pridobitvi izobrazbe za delo v domovih upokojencev, drugih socialnovarstvenih ustanovah in za pomoč na domu.

V šolskem letu 2002/03 je bil uveden program tehnik zdravstvene nege, ki sodi v poklicno-tehnično izobraževanje in traja dve leti. Po uspešno opravljeni poklicni maturi dobimo dijaki naziv tehnik zdravstvene nege.

Ker so bile prostorske stiske že izjemno težke, smo septembra 2002 najeli učilnice na stari gostinski šoli na Kosovelovi ulici.

V šolskem letu 2004/05 smo začeli z izobraževanjem kozmetičnega tehnika.

V šolskem letu 2005/06 smo se v mesecu septembru preselili v nove prostore, ki smo jih že težko pričakovali. Na šoli je 31 oddelkov z 960 dijaki, približno 230 je fantov in malo manj kot 80 je redno zaposlenih delavcev. Zelo bogato je razvito izobraževanje za odrasle. Udeleženci se izobražujejo po konzultacijsko-izpitnem sistemu, izobražujemo tudi kandidate po programu 10000 brezposelnih za poklic bolničar - negovalec. Sodelujemo tudi z Zavodom za kulturo in izobraževanje Ljutomer pri izvajanju strokovnega dela programa bolničar - negovalec. Izvajamo tudi program izpopolnjevanja in usposabljanja za pridobitev znanj s področja pedikure in klasične masaže, ki omogoča pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije, šola pa je registrirana tudi kot izvajalec potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij maser in pediker.

Slika št. 10: Nova šola

5. LIK ZDRAVSTVENEGA DELAVCA

V vseh treh letih izobraževanja smo pri večini predmetov izvedele veliko o liku zdravstvenega delavca. Predstavljamo si ga kot osebo s primernim vedenjem, prijaznostjo, z veliko razumevanja, znati mora poslušati bolnika, mu biti v oporo v težkih trenutkih ter ga znati potolažiti in razveseliti. Dati mu mora občutiti, da je v središču naše pozornosti. Znati moramo lajšati bolečino posebno takrat, ko gre za duševno in čustveno trpljenje ter ga postopoma vključevati v proces zdravljenja in zdravstvene nege. Vse to je opisano v definiciji zdravstvene nege, ki jo je napisala Florence Nightingale (Zbornik ..., 2005), ki pravi, da so temeljne vrednote sestrtstva: lajšati trpljenje, obnavljati zdravje, krepiti zdravje in preprečevati bolezni.

Strinjamo pa se tudi z njeno izjavo (Zbornik ..., 2005): »Sestra je oko slepega, je uho gluhega, je noga invalidnega, je glas nemelega, je moč nemočnega, je veselje žalostnega, je toplota premraženega, je ...«

Poleg vedenja in lastnosti zdravstvenega delavca je pomemben tudi videz.

Tehnik zdravstvene nege mora biti urejen. K temu spadajo urejeni lasje, ki ne segajo na lice, primerna barva las, urejeni nohti, nevpadljiva ličila. Nezaželeno je nošenje prstanov razen poročnega, raznih zapestnic, ur in drugega nakita. Delovna obleka mora biti čista in urejena, na njej mora biti priponka z imenom, priimkom in z vlogo v zdravstveni organizaciji.

Ko sta si videz in vedenje skladna, postane zdravstvena nega (Kako se nosimo ...) »moč nemočnega, veselje žalostnega, noga hromelega, uho gluhega, oko slepega, usta nemelega, toplota premraženega ...«

Zdravstvena nega se ne vidi kot postlana postelja s pisemskimi vogali, ne kot negovana pričeska, ne kot zapis v dokumentaciji. Prava zdravstvena nega se čuti, takšno zdravstveno nego ljudje potrebujejo in pričakujejo, sicer jih znova prizadenemo.

6. DELOVNE OBLEKE DIJAKOV SREDNJE ZDRAVSTVENE ŠOLE CELJE NEKOČ

V času zbiranja podatkov za raziskovalno nalogo nismo našle pisnega vira o razvoju delovnih oblek dijakov Srednje zdravstvene šole Celje. Oprle smo se na slikovni material v letopisih, informativnih biltenih, zbornikih in na podatke, ki smo jih dobile v pogovorih z več kot 30 nekdanjimi dijaki, nekdanjimi in še aktivnimi delavci Srednje zdravstvene šole Celje in proizvajalci delovnih oblek. Vsem skupaj se za informacije in pomoč zahvaljujemo.

V tem poglavju opisujemo delovne obleke, ki so jih nosile dijakinje in dijaki, ki so se izobraževali za poklic medicinske sestre.

Leta 1954 so dijakinje prve generacije v šoli, na oddelku in v internatu nosile:

- bele halje iz grobega debelega platna, ki so se zavezale na hrbtu, z dolgimi rokavi,
- spredaj je bil znak šole ŠMS (šola medicinskih sester),
- poškrobljeno čepico,
- bele ortopedске čevlje.

Slika št. 11: Dijakinje v delovnih oblekah

Zaradi neudobne delovne obleke so že dijakinje prav tako prve generacije dobile nove delovne obleke.

V šoli so tako dijakinje nosile:

- haljo iz lanenega platna temnejše modre barve z belim poškrobljenim ovratnikom; na levi in desni strani so bili na halji 3 robovi,
- obvezno je bilo nositi bele ortopedске čevlje.

Na oddelku so dijakinje nosile:

- haljo svetlejše modre barve,
- na nadlahti sta bili pripeti beli manšeti,
- belo poškrobljeno čepico,
- bel predpasnik s podaljškom in naramnicami,
- obvezno je bilo nositi bele ortopedске čevlje.

Slika št. 12: Dijakinja

Po letu 1970 je začel šolo obiskovati tudi prvi dijak. Moda delovnih oblek za dijake se ni veliko spreminjala. Dijaki so nosili bele hlače do pasu in bel suknjič na gumbe. Delovna obleka v šoli in na oddelku je bila enaka.

Konec 70. let pride do sprememb delovnih oblek dijakinj. Tako v šoli kot tudi na oddelku so dijakinje nosile modro haljo z modrim ruskim ovratnikom. Halja je imela kratke rokave, dijakinjam ni bilo dovoljeno nositi pod haljo majic ali srajc z dolgimi rokavi, izjemoma so lahko nosile jopice, ki pa so morale biti bele, svetlo sive ali svetlo modre barve. Predpisano pa je bilo tudi nošenje belih čevljev.

Leta 1982 so dijakinje in dijaki takratnemu ravnatelju Francu Puncarju argumentirali, zakaj halje ne bi nosili ves čas pouka. Njihovo prošnjo je uslišal in od takrat so dijakinje in dijaki haljo v šoli nosili le v času praktičnega pouka.

V začetku 90. let je prišlo do korenitih sprememb v kroju delovnih oblek dijakinj in dijakov. Podjetje Nitka, ki je poskrbelo za delovne obleke zaposlenih v več bolnišnicah po Sloveniji, je oblikovalo in izdelalo nove delovne obleke tudi za dijakinje in dijake Srednje zdravstvene šole Celje. Halje so zamenjali hlačni kompleti.

V šoli so nosili dijakinje in dijaki:

- hlače z elastiko do pasu in tuniko vijolične barve, na tuniki, ki se je zapenjala na levem ramenu z dvema gumboma, so bili trije žepi, dva v višini pasu, eden pa na levi strani prsi, na katerem je bil tudi znak šole.

Na oddelku so nosili dijakinje in dijaki:

- hlače z elastiko do pasu in tuniko bele barve z modrimi obrobami okoli vratu in v višini nadlahti. Na tuniki so bili trije žepi, dva v višini pasu in eden še na levi strani prsi, na katerem je bil tudi znak šole.

V šolskem letu 1999/2000 smo na šoli začeli z izobraževanjem po novem triletnem poklicnem programu bolničar - negovalec. Delovna obleka dijakinj in dijakov v programu bolničar-negovalec je bila zelene barve:

- hlače z elastiko do pasu in tunika,
- na tuniki, ki se je zapenjala na levem ramenu z dvema gumboma, so bili trije žepi, dva v višini pasu, eden pa še na levi strani prsi, na katerem je bil tudi znak šole.

Slika št. 13: Delovne obleke na razstavi ob 50 letnici šole

7. DELOVNE OBLEKE DIJAKOV SREDNJE ZDRAVSTVENE ŠOLE CELJE DANES

Program tehnik zdravstvene nege:

a) v šoli:

- hlače in tunika vijolične barve,
- tunika se zapira s stiskači, na tuniki so trije žepi, dva v višini pasu, eden na prsih,
- na vrhu spodnjih žepov ter ob ramenih je svetlejši pas z vijoličnimi črtami
- na rokavih so prišiti gumbi.

b) na oddelku:

- tunika in hlače bele barve,
- zgornji del delovnih oblek dijakinj je rahlo oblikovan po telesu (princes kroj), ima dva žepa v višini pasu, na žepih in ob ramenih je moder pas, znak šole je na prsih,
- zgornji del delovnih oblek dijakov ima tri žepa, dva v višini pasu, eden na prsih, kjer je tudi znak šole, moder pas na koncu rokavov in moder ovratnik,
- hlače delovnih oblek dijakinj so na elastiko,
- hlače delovnih oblek dijakov so na zadrgo z gumbom ter pasom.

Program bolničar - negovalec:

a) v šoli in pri praktičnem pouku:

- hlače in tunika zelene barve,
- dijaki imajo dva kompleta, ki se razlikujeta le v barvi ovratnika: zelen ali bel – glede na vrsto praktičnega pouka,
- zgornji del delovnih oblek dijakov ima tri žepe, dva v višini pasu, eden na prsih, kjer je tudi znak šole, na spodnjih delih rokavov in na ovratniku je bel rob,
- zgornji del delovnih oblek dijakinj je rahlo oblikovan po telesu (princes kroj), ima dva žepa v višini pasu, na žepih in ob ramenih je bel pas, znak šole je na prsih,
- hlače delovnih oblek dijakinj so na elastiko,
- hlače delovnih oblek dijakov so na zadrgo z gumbom ter pasom.

Program kozmetični tehnik:

- hlače in tunika roza barve
- zgornji del delovnih oblek dijakinj je rahlo oblikovan po telesu (princes kroj), ima dva žepa v višini pasu, na žepih in ob ramenih je bel pas, znak šole je na prsih,
- hlače delovnih oblek dijakinj so v pasu na elastiko.

Program se na šoli izvaja šele dve leti. Do sedaj se fantje niso odločili za vpis v ta program.

Sestava materiala za vse opisane sedanje delovne obleke je:

- DIVA (proizvajalec Klopman): 60% bombaž in 40% poliester,
- blago za vstavljene robove: 65% poliester in 35% bombaž.

8. EMPIRIČNI DEL

8.1 CILJI RAZISKAVE

Cilj naše ankete je bilo ugotoviti, kaj anketirancem delovna obleka pomeni, ali bi jo nosili, če to ne bi bilo obvezno, ter kaj bi spremenili na delovnih oblekah, če bi le-to lahko naredili.

8.2 HIPOTEZE

1. Delovna obleka zaposlenim medicinskim sestram in tehnikom zdravstvene nege v Splošni bolnišnici Celje, bolničarjem - negovalcem v Domu ob Savinji Celje in dijakom Srednje zdravstvene šole Celje pomeni prepoznavnost in zaščito pri delu.
2. Če delovna obleka pri delu in pri praktičnem pouku ne bi bila obvezna, bi jo dijaki in zaposleni nosili.
3. Dijaki in zaposleni bi svoje delovne obleke spremenili.

8.3 RAZISKOVALNE METODE

8.3.1 DELO Z LITERATURO

V knjižnici in na internetu smo poiskale informacije o našem raziskovalnem problemu. Pričakovale smo več podatkov o delovnih oblekah dijakov SZŠ Celje, a razen slik nismo v literaturi našle podatkov.

V matični knjigi šole smo dobile podatek, kdaj se je v šolo vpisal prvi fant, na plakatih, ki so ostali od razstave šole ob njeni 50-letnici, pa smo našle fotografije dijakinj prve generacije.

8.3.2 INTERVJU

Podatke o delovnih oblekah dijakov, od prve generacije dijakinj v letu 1954 pa do danes, smo dobile v neposrednih razgovorih z več kot 30 nekdanjimi dijakinjami in dijaki, nekdanjimi in sedanjimi profesorji šole in dvema proizvajalcema delovnih oblek. Nekaj razgovorov smo opravile po telefonu, z enim proizvajalcem pa z uporabo elektronske pošte.

Glede na to, da smo razgovor opravljale le z eno osebo naenkrat, smo za vse razgovore potrebovale veliko časa, kljub temu, da razgovor ni trajal dolgo časa.

8.3.3 ANKETA

Pri iskanju odgovorov na hipoteze smo uporabile anketni vprašalnik, ki je bil sestavljen iz štirih vprašanj (priloga). Odgovor na prvo vprašanje nam je potrdil dejstvo, da vsi anketiranci pri svojem delu ali praktičnem pouku nosijo delovno obleko.

Z anketo smo želele dobiti mnenje anketirancev o pomenu in nošenju delovne obleke in o željah o morebitnih spremembah le-teh.

V anketo smo vključili 107 dijakov Srednje zdravstvene šole Celje. 28 dijakov obiskuje 1. letnik programa bolničar - negovalec, 23 dijakov je v 3. letniku programa bolničar - negovalec, 30 dijakov obiskuje 1. letnik programa tehnik zdravstvene nege in 26 dijakov končuje 4. letnik programa tehnik zdravstvene nege.

V anketi je sodelovalo tudi 45 medicinskih sester in tehnikov zdravstvene nege, zaposlenih v Splošni bolnišnici Celje, in 15 bolničarjev - negovalcev, zaposlenih v Domu ob Savinji Celje.

Z anketiranjem dijakov nismo imele težav, saj smo prosile profesorje, da smo to lahko opravile v času pouka. Anketiranje zaposlenih nam je vzelo več časa, saj smo to lahko opravile le v njihovem delovnem času, in sicer takrat, ko so si anketiranci lahko vzeli nekaj minut časa za anketo. Pri pridobivanju anketirancev sta nam pomagali tudi dve profesorici praktičnega pouka, ki sodelujeta z zaposlenimi, ena v Splošni bolnišnici Celje, druga v Domu ob Savinji Celje.

8.3.4 OBLIKOVANJE PISNEGA POROČILA

Pisno poročilo smo oblikovale s programom Microsoft Word. Risbe smo pred vnosom v poročilo pretvorile v digitalni zapis. Ankete smo obdelovale s programom Microsoft Excel.

8.4 REZULTATI ANKETE

Z odgovorom na prvo vprašanje smo dobile potrditev, da vsi sodelujoči v anketi pri svojem delu ali pri praktičnem pouku nosijo delovna oblačila.

Tabela št. 1 – 1. LETNIK BOLNIČAR - NEGOVALEC

SODELUJOČI DIJAKI: 28	
2. Kaj vam pomeni delovna obleka?	<ul style="list-style-type: none">▪ zaščita pri delu: 24 (86%)▪ prepoznavnost: 4 (14%)▪ moč: 0 (0%)▪ ugled: 0 (0%)▪ drugo: 0 (0%)

V anketi je sodelovalo 28 dijakov prvega letnika programa bolničar - negovalec. Odgovarjalo je 22 (79 %) žensk in 6 (21 %) moških. Na vprašanje, kaj jim pomeni delovna obleka, jih je 24 (86 %) odgovorilo zaščita pri delu, 4 (14 %) prepoznavnost. Odgovora moč ali ugled ni izbral nihče.

Tabela št. 2 – 3. LETNIK BOLNIČAR - NEGOVALEC

SODELUJOČI DIJAKI: 23	
2. Kaj vam pomeni delovna obleka?	<ul style="list-style-type: none">▪ zaščita pri delu: 19 (83%)▪ prepoznavnost: 3 (13%)▪ moč: 0 (0%)▪ ugled: 0 (0%)▪ drugo: 1 (4%)

V anketi je sodelovalo 23 dijakov zaključnega letnika programa bolničar - negovalec. Odgovarjalo je 19 (83 %) žensk in 4 (17 %) moški. Na vprašanje, kaj jim pomeni delovna obleka, jih je 19 (83 %) odgovorilo zaščita pri delu, 3 (13 %) prepoznavnost, 1(4%) je izbral odgovor drugo, a ga ni obrazložil.

Tabela št. 3 - 1. LETNIK TEHNIK ZDRAVSTVENE NEGE

SODELUJOČI DIJAKI: 30	
2. Kaj vam pomeni delovna obleka?	<ul style="list-style-type: none">▪ zaščita pri delu: 8 (27%)▪ prepoznavnost: 16 (53%)▪ moč: 2 (7%)▪ ugled: 4 (13%)▪ drugo: 0 (0%)

V anketi je sodelovalo 30 dijakov prvega letnika programa tehnik zdravstvene nege. Odgovarjalo je 21 (70%) žensk in 9 (30 %) moških. Na vprašanje, kaj jim pomeni delovna obleka, jih je 8 (27%) odgovorilo zaščita pri delu, 16 (53%) prepoznavnost, 2 (7%) moč, 4 (13%) ugled.

Tabela št. 4 - 4. LETNIK TEHNIK ZDRAVSTVENE NEGE

SODELUJOČI DIJAKI: 26	
2. Kaj vam pomeni delovna obleka?	<ul style="list-style-type: none">▪ zaščita pri delu: 7 (27%)▪ prepoznavnost: 13 (49%)▪ moč: 2 (8%)▪ ugled: 1 (4%)▪ drugo: 3 (12%)

V anketi je sodelovalo 26 dijakov zaključnega letnika programa tehnik zdravstvene nege. Odgovarjalo je 20 (77%) žensk in 6 (23 %) moških. Na vprašanje, kaj jim pomeni delovna obleka, jih je 7 (27%) odgovorilo zaščita pri delu, 13 (49%) prepoznavnost, 2 (8%) moč, 1 (4%) ugled, 3 (12%) so izbrali odgovor drugo, a ga niso obrazložili.

Tabela št. 5 - ZAPOSLENI V SPLOŠNI BOLNIŠNICI CELJE

SODELUJOČI ZAPOSLENI: 45	
2. Kaj vam pomeni delovna obleka?	<ul style="list-style-type: none">▪ zaščita pri delu: 32 (71%)▪ prepoznavnost: 7 (16%)▪ moč: 2 (4%)▪ ugled: 1 (2%)▪ drugo: 3 (7%)

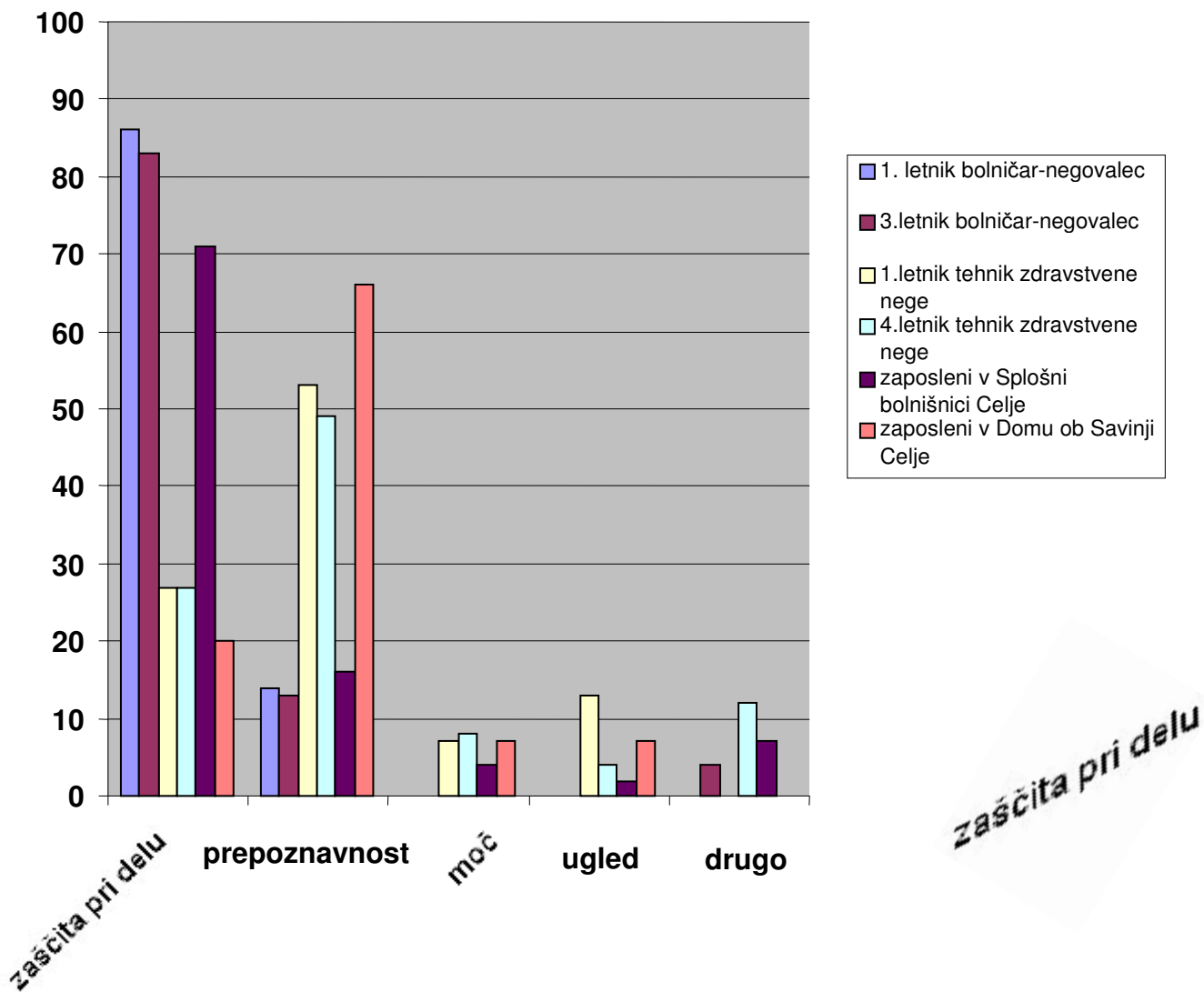
V anketi je sodelovalo 45 zaposlenih medicinskih sester in tehnikov zdravstvene nege v Splošni bolnišnici Celje. Odgovarjalo je 42 (93%) žensk in 3 (7 %) moških. Na vprašanje, kaj jim pomeni delovna obleka, jih je 32 (71%) odgovorilo zaščita pri delu, 7 (16%) prepoznavnost, 2 (4%) moč, 1 (2%) ugled, 3 (7%) so izbrali odgovor drugo brez obrazložitve.

Tabela št. 6 - ZAPOSLENI V DOMU OB SAVINJI CELJE

SODELUJOČI ZAPOSLENI: 15	
2. Kaj vam pomeni delovna obleka?	<ul style="list-style-type: none">▪ zaščita pri delu: 3 (20%)▪ prepoznavnost: 10 (66%)▪ moč: 1 (7%)▪ ugled: 1 (7%)▪ drugo: 0 (0%)

V anketi je sodelovalo 15 zaposlenih bolničarjev - negovalcev v Domu ob Savinji Celje. Vse sodelujoče so bile ženske. Na vprašanje, kaj jim pomeni delovna obleka, so 3 (20%) odgovorile zaščita pri delu, 10 (66%) prepoznavnost, 1 (7%) moč, 1 (7%) pa ugled.

Graf št. 1: Kaj vam pomeni delovna obleka? (v odstotkih)

zaščita pri delu

Tabela št. 7 - 1. LETNIK BOLNIČAR - NEGOVALEC

SODELUJOČI DIJAKI: 28	
3. Če bi lahko pri praktičnem pouku oziroma na delovnem mestu izbirali, ali boste oblečeni v delovne obleke ali ne, kako bi se odločili?	<ul style="list-style-type: none">▪ delovno obleko bi nosil/a: 20 (71%)▪ delovne obleke ne bi nosil/a: 8 (29%)

Na vprašanje, če bi nosili delovno obleko, če ne bi bilo to obvezno, je 20 (71%) dijakov odgovorilo, da bi delovno obleko vseeno nosili. Obleke ne bi nosilo 8 (29%) dijakov.

Tabela št. 8 - 3. LETNIK BOLNIČAR – NEGOVALEC

SODELUJOČI DIJAKI: 23	
3. Če bi lahko pri praktičnem pouku oziroma na delovnem mestu izbirali, ali boste oblečeni v delovne obleke ali ne, kako bi se odločili?	<ul style="list-style-type: none">▪ delovno obleko bi nosil/a: 19 (83%)▪ delovne obleke ne bi nosil/a: 4 (17%)

Na vprašanje, če bi nosili delovno obleko, če ne bi bilo to obvezno, je 19 (83%) dijakov odgovorilo, da bi delovno obleko vseeno nosili. Obleke ne bi nosili 4 (17%) dijaki.

Tabela št. 9 - 1. LETNIK TEHNIK ZDRAVSTVENE NEGE

SODELUJOČI DIJAKI: 30	
3. Če bi lahko pri praktičnem pouku oziroma na delovnem mestu izbirali, ali boste oblečeni v delovne obleke ali ne, kako bi se odločili?	<ul style="list-style-type: none">▪ delovno obleko bi nosil/a: 16 (53%)▪ delovne obleke ne bi nosil/a: 14 (47%)

Na vprašanje, če bi nosili delovno obleko, če ne bi bilo to obvezno, je 16 (53%) dijakov odgovorilo, da bi jo vseeno nosili. Obleke ne bi nosilo 14 (47%) dijakov.

Tabela št. 10 - 4. LETNIK TEHNIK ZDRAVSTVENE NEGE

SODELUJOČI DIJAKI: 26	
3. Če bi lahko pri praktičnem pouku oziroma na delovnem mestu izbirali, ali boste oblečeni v delovne obleke ali ne, kako bi se odločili?	<ul style="list-style-type: none">▪ delovno obleko bi nosil/a: 23 (88%)▪ delovne obleke ne bi nosil/a: 3 (12%)

Na vprašanje, če bi nosili delovno obleko, če ne bi bilo to obvezno, je 23 (88%) dijakov odgovorilo, da bi jo vseeno nosili. Obleke ne bi nosili 3 (12%) dijaki.

Tabela št. 11 – ZAPOSLENI V SPLOŠNI BOLNIŠNICI CELJE

SODELUJOČI ZAPOSLENI: 45	
3. Če bi lahko pri praktičnem pouku oziroma na delovnem mestu izbirali, ali boste oblečeni v delovne obleke ali ne, kako bi se odločili?	<ul style="list-style-type: none">▪ delovno obleko bi nosil/a: 44 (98%)▪ delovne obleke ne bi nosil/a: 1 (2%)

Na vprašanje, če bi nosili delovno obleko, če ne bi bilo to obvezno, je 44 (98%) zaposlenih odgovorilo, da bi jo vseeno nosili. Obleko ne bi nosil 1 (2%) zaposlen.

Tabela št. 12 - ZAPOSLENI V DOMU OB SAVINJI CELJE

SODELUJOČI ZAPOSLENI: 15	
3. Če bi lahko pri praktičnem pouku oziroma na delovnem mestu izbirali, ali boste oblečeni v delovne obleke ali ne, kako bi se odločili?	<ul style="list-style-type: none">▪ delovno obleko bi nosil/a: 15 (100%)▪ delovne obleke ne bi nosil/a: 0 (0%)

Na vprašanje, če bi nosili delovno obleko, če ne bi bilo to obvezno, so vsi anketirani odgovorili, da bi jo vseeno nosili.

Graf št. 2: Če bi lahko pri praktičnem pouku oziroma na delovnem mestu izbirali, ali boste oblečeni v delovne obleke ali ne, kako bi se odločili? (v odstotkih)

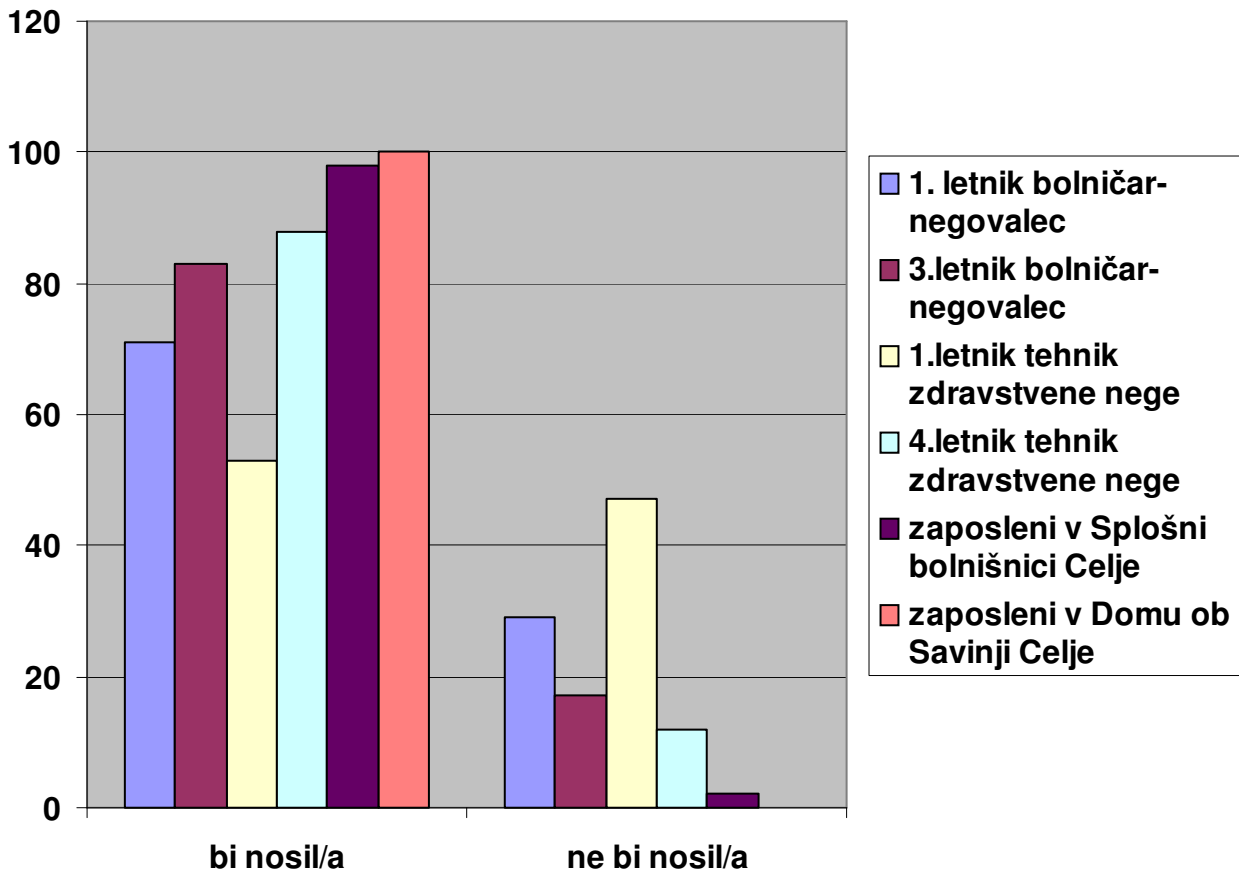

Tabela št. 13 – 1. LETNIK BOLNIČAR - NEGOVALEC

SODELUJOČI DIJAKI: 28	
4. Kaj bi spremenili na delovnih oblekah? (odprto vprašanje, možnih več odgovorov)	<ul style="list-style-type: none">▪ nič: 15 (54%)▪ spremenil/a bi: barvo: 9 (32%) kroj: 4 (14%) velikost: 0 (0%)

Na vprašanje, kaj bi spremenili na delovnih oblekah, je 15 (54%) dijakov odgovorilo, da ne bi spremenili ničesar, 9 (32%) bi jih spremenilo barvo, 4 (14%) pa kraj.

Kolač št. 1: Kaj bi spremenili na delovnih oblekah?

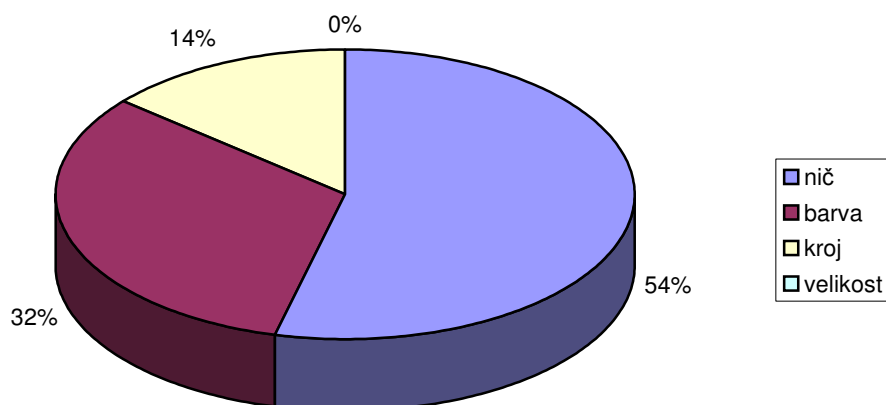

Tabela št. 14 – 3. LETNIK BOLNIČAR - NEGOVALEC

SODELUJOČI DIJAKI: 23	
4. Kaj bi spremenili na delovnih oblekah? (odprto vprašanje, možnih več odgovorov)	<ul style="list-style-type: none">▪ nič: 4 (17%)▪ spremenil/a bi: barvo: 10 (44%) kroj: 6 (26%) velikost: 3 (13%)

Na vprašanje, kaj bi spremenili na delovnih oblekah, so 4 (17%) dijaki odgovorili, da ne bi spremenili ničesar, 10 (44%) bi jih spremenilo barvo, 6 (26%) kraj, 3 (13%) pa velikost.

Kolač št. 2: Kaj bi spremenili na delovnih oblekah?

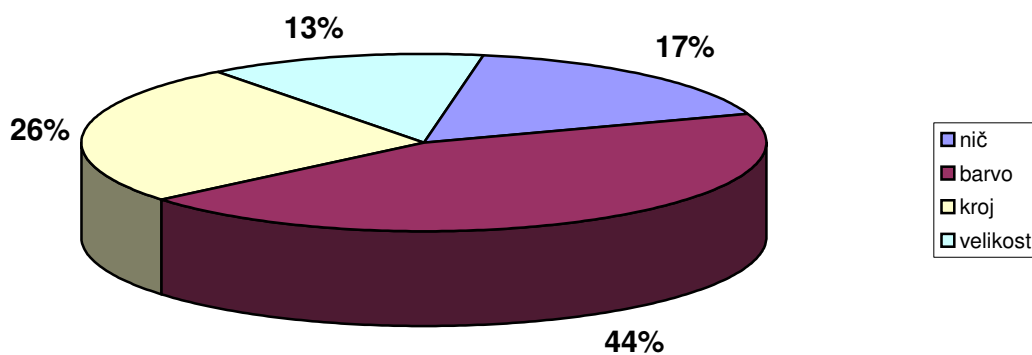

Tabela št. 15 – 1. LETNIK TEHNIK ZDRAVSTVENE NEGE

SODELUJOČI DIJAKI: 30	
4. Kaj bi spremenili na delovnih oblekah? (odprto vprašanje, možnih več odgovorov)	<ul style="list-style-type: none">▪ nič: 14 (38%)▪ spremenil/a bi: barvo: 14 (38%) kroj: 9 (24%) velikost: 0 (0%)

Na vprašanje, kaj bi spremenili na delovnih oblekah, je 14 (38%) dijakov odgovorilo, da ne bi spremenili ničesar, 14 (38%) bi jih spremenilo barvo, 9 (24%) pa kroj.

Kolač št. 3: Kaj bi spremenili na delovnih oblekah?

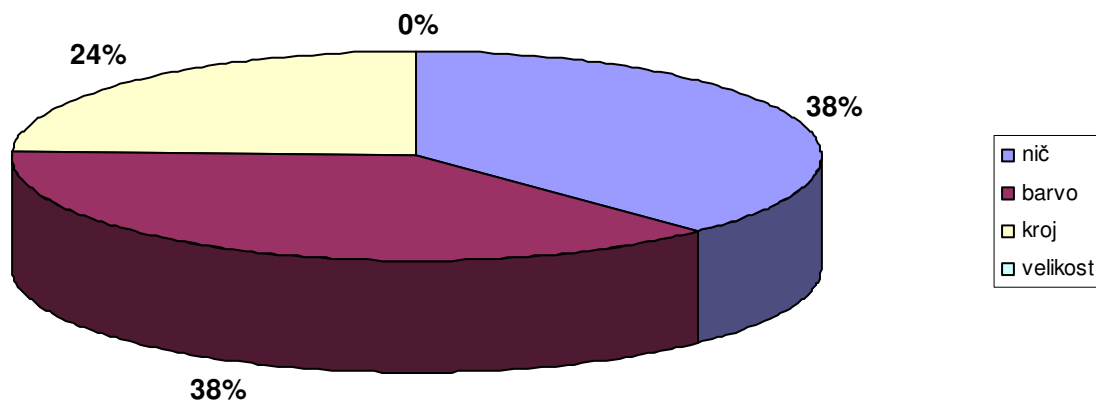

Tabela št.16 – 4. LETNIK TEHNIK ZDRAVSTVENE NEGE

SODELUJOČI DIJAKI: 26	
4.Kaj bi spremenili na delovnih oblekah? (odprto vprašanje, možnih več odgovorov)	<ul style="list-style-type: none">▪ nič: 14 (48%)▪ spremenil/a bi: barvo: 6 (21%) kroj: 8 (28%) velikost: 1 (3%)

Na vprašanje, kaj bi spremenili na delovnih oblekah, je 14 (48%) dijakov odgovorilo, da ne bi spremenili ničesar, 6 (21%) bi jih spremenilo barvo, 8 (28%) kroj, 1 (3%) pa bi spremenil velikost.

Kolač št. 4: Kaj bi spremenili na delovnih oblekah?

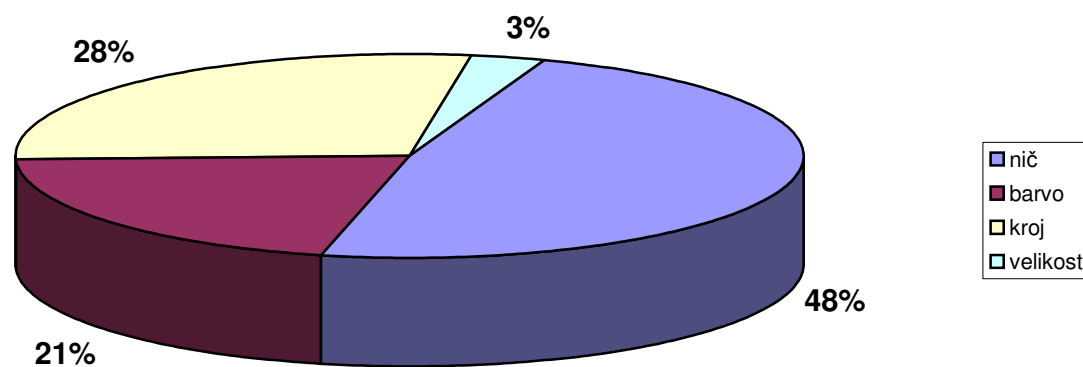

Tabela št. 17 – ZAPOSLENI V SPLOŠNI BOLNIŠNICI CELJE

SODELUJOČI ZAPOSLENI: 26	
4. Kaj bi spremenili na delovnih oblekah? (odprto vprašanje, možnih več odgovorov)	<ul style="list-style-type: none">▪ nič: 16 (33%)▪ spremenil/a bi: barvo: 4 (9%) kroj: 28 (58%) velikost: 0 (0%)

Na vprašanje, kaj bi spremenili na delovnih oblekah, je 16 (33%) anketirancev odgovorilo, da ne bi spremenili ničesar, 4 (9%) bi spremenili barvo, 28 (58%) pa kraj.

Kolač št. 5: Kaj bi spremenili na delovnih oblekah?

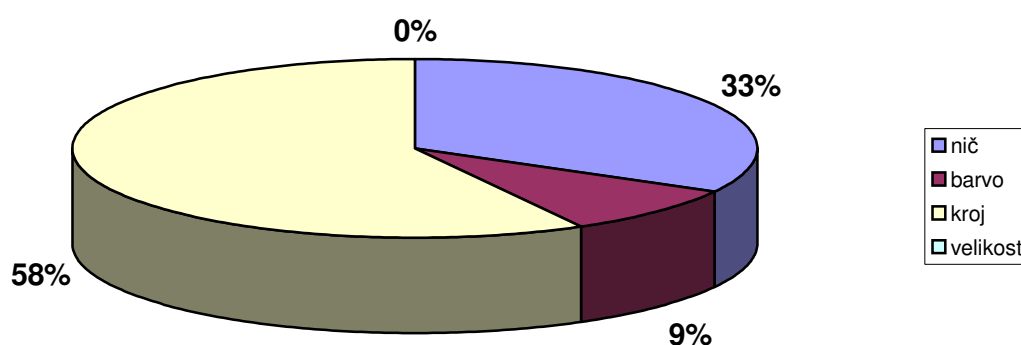

Tabela št.18 – ZAPOSLENI V DOMU OB SAVINJI CELJE

SODELUJOČI ZAPOSLENI:15	
4.Kaj bi spremenili na delovnih oblekah? (odprto vprašanje, možnih več odgovorov)	▪ nič: 15(100%)

Na vprašanje, kaj bi spremenili na delovnih oblekah, so vsi anketirani odgovorili, da ne bi spremenili ničesar.

9. ZAKLJUČEK

Rezultati raziskave so nam postavljene hipoteze potrdili: delovna obleka zaposlenim medicinskim sestram in tehnikom zdravstvene nege v Splošni bolnišnici Celje, bolničarjem - negovalcem v Domu ob Savinji Celje in dijakom Srednje zdravstvene šole Celje pomeni predvsem prepoznavnost in zaščito pri delu. Dijaki programa bolničar – negovalec in zaposleni v Splošni bolnišnici Celje so pogosteje izbrali odgovor zaščita pri delu, dijaki programa tehnik zdravstvene nege in zaposleni v Domu ob Savinji Celje pa odgovor prepoznavnost.

V prvem letniku se dijaki pogosto še ne zavedajo, kako pomembna je delovna obleka pri delu, v zaključnih letnikih, ki pa že imajo prakso na oddelkih, in pri zaposlenih zdravstvenih delavcih ima delovna obleka drugačen oziroma večji pomen. Kljub temu se nam je potrdila tudi druga hipoteza. Tako dijaki kot že zaposleni zdravstveni delavci bi delovno obleko nosili tudi, če le-ta pri delu ne bi bila obvezna. Izjema so bili le dijaki prvega letnika v programu tehnik zdravstvene nege, kjer je bilo število tistih, ki bi delovno obleko vseeno nosili, le za dobrih pet odstotkov večje kot število dijakov, ki delovne obleke ne bi nosili.

Prav tako se nam je potrdila naša tretja hipoteza, da bi dijaki in zaposleni svoje delovne obleke spremenili. Čeprav so se obleke skozi čas zelo spreminjale, da bi se prilagodile potrebam zdravstvenih delavcev, bi le-ti na njih najpogosteje spremenili kroj in barvo. Ugotovile smo, da kljub spremembam delovnih oblek le-te še vedno niso prilagojene željam zdravstvenih delavcev, saj se moda spreminja iz dneva v dan in prav tako ima vsak zdravstveni delavec v svoji glavi zamisel za svojo idealno delovno obleko. Kako je potem sploh mogoče uresničiti želje vsem?

Na začetku, pri prvih generacijah naše šole, je bil zelo pomemben sam videz zdravstvenega delavca. Halje so bile neudobne, pod njimi dijakinje niso smele nositi ničesar, razen spodnjega perila, niso smele uporabljati ličil ali nositi nakita, obvezni pa so bili tudi speti lasje. Skozi čas, do današnjega dne, pa se je marsikaj spremenilo. Dobra stran sprememb delovnih oblek je v udobnosti, saj morajo biti delovne obleke, če želimo čim manj moteno opravljati svoje delo, čim manj moteče in nerodne, kar pa so na samem začetku bile. Pod obleko je dovoljeno nositi majice, vendar se le-te ne smejo videti skozi obleko, nosimo lahko manjše verižice in uhane, lahko smo naličene, vendar v zmernih mejah.

Za bolnika, ki je bolan in ga zdravstveni delavec oskrbuje, je pomembno, da je zdravstveni delavec urejen. S tem da vedeti bolniku, da pozna stvari, in bolnik tudi bolj zaupa urejenim delavcem kot neurejenim delavcem. Vendar je bolnikom poleg vsega zelo pomemben tudi odnos zdravstvenega delavca do njega. Tako, da ni samo "obleka tista, ki naredi človeka".

Spoznale smo, da je nositi delovno obleko ter delati z ljudmi poseben užitek, ki nam je v veselje - v prihodnje bomo z veseljem in ponosom nosile naše delovne obleke in v njih opravljale svoje delo.

10. VIRI IN LITERATURA

PISNI VIRI:

BRATE, T. (2005): Štirje sklopi, štiri šole, Piranesa. 72(2005) 12. Str. 28-39.

MUSEK LEŠNIK, K. (1996): Raziskovalna in maturitetna raziskovalna naloga pri psihologiji, Ljubljana, Educy.

VELIKI SLOVAR TUJK. (2002): Cankarjeva založba, Ljubljana.

ZBORNİK OB 50-LETNICI SREDNJE ZDRAVSTVENE ŠOLE CELJE: 1954-2004. (2005): Celje, Srednja zdravstvena šola Celje.

25 let Zdravstvene šole v Celju.(1979): Celje, Zdravstveni šolski center Celje.

40 let Srednje zdravstvene šole v Celju (1995): Srednja zdravstvena šola Celje.

INTERNETNI NASLOVI:

Kako se nosimo – Poročilo: <http://www.drustvo-med-sester-lj.si/>

Srednja zdravstvena šola Celje: <http://www2.arnes.si/~sscezdr1s/>

VIRI SLIK:

Fotografije od številke 1 do 5 so iz članka Kako se nosimo – Poročilo: <http://www.drustvo-med-sester-lj.si/>

Fotografije od številke 6 do 13 so iz arhiva Srednje zdravstvene šole Celje.

Risbe so delo dijakinje Anje Petković.

11. PRILOGA

ANKETA

Smo dijakinje tretjega letnika Srednje zdravstvene šole Celje in pripravljamo raziskovalno nalogo z delovnim naslovom Delovne obleke dijakov Srednje zdravstvene šole Celje nekoč in danes. V nalogi bi želele predstaviti tudi rezultate ankete, ki smo jo pripravile, zato vas prosimo, da si vzamete 10 minut časa in odgovorite na naslednja vprašanja.

SPOL (obkroži) M Ž

STATUS (obkroži) DIJAK/INJA ZAPOSLEN/A

LETNIK/ODDELEK/DELOVNO MESTO: _____

STAROST: _____ let

1. Ali pri praktičnem pouku oziroma na delovnem mestu opravljate delo v delovnih oblekah?

a) DA

b) NE

c) DRUGO: _____

2. Kaj vam pomeni delovna obleka? (obkrožite en odgovor)

a) zaščita pri delu

b) prepoznavnost

c) moč

d) ugled

e) drugo: _____

3. Če bi lahko pri praktičnem pouku oziroma na delovnem mestu izbirali, ali boste oblečeni v delovne obleke ali ne, kako bi se odločili?

a) Delovna oblačila bi nosila.

b) Delovnih oblačil ne bi nosila.

c) Drugo: _____

4. Kaj bi spremenili na delovnih oblekah?

a) NIČ

b) SPREMENIL/A BI: _____

Najlepša hvala za sodelovanje, Alja, Janja in Monika.